ԲՈՍՖՈՐՈՍ ՀԱՅԵՐԵՆ ԹԻ. 20[illegible] ԻՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1871

ԳԱՆՁՄԱՆԸ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 100 ՄԷՏ
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 50 ՄԷՏ
Խրատանոցք թերթի գին 30 մր.
Յանձնումն ոչոչ մէկ անգամի համար 2 գրուշ, երկու անգամի համար 60 փարայ, աւելի անգամներու համար 40 փարայ։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍՈՒԱԿԱՆ

ՊՈՍՖՈՐՈՍ 19 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գերմանիայէն Գաղղիս վախճանուած հար զօրքերը պատերազմող զօրութիւնից մէջ գան մը հաստատած հաստատութիւնը դարձեալ ուրիշ մի գաղղիական զօրքերու յոյսերը կոտրեցին։ Գաւառաց մէջ կռուած զօրութիւնները շրջեցին քաջուն հաստատ մ՚ընել եւ փարիզի օգնութիւնն հասնիլ։ Փարիզ ալ չկրցաւ պաշարող դիմերը պատուել եւ զաւառաց հետ հաղորդակցութիւն բանալ։ Ինչպէս կը լսուի՝ Յունվար 19 ին եղած յարձակումը՝ որ պրուսացոց դիմը պատուելու եղաւ, պարզապէս մի՝ որ պրուսացոց դիմը ամրանալ տուաւ։ Ամենայն դիմադրութիւնները հոսուածը առաւ։ Գերմանական զօրքերուն Հեռաւորագոյն երբոր ամէն մարդ Գ. մեծ Ֆրիդրիխ Լանդուա երթալ եւ հոն Սեդանի ժողովրդեան կռիւ իրեն համար պատրաստուած եռանդագին ընդունելութիւնները տեսնելու։ Գերմանացիք ամէն ինչ՝ զոհ դարձած դրին զանազան պահպանելու համար։ Մինչեւ անգամ իրենց սոցիալիստներն մէջ գաղղիական վիրաբոյժներ եւ գերմանիոյ մէջ ալ գաղղիացի դերիներուն քով գոյժակատարներ ընդունելով՝ որը դատուածներու խնամք տանելու։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւնները ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ գինուորական ամրոցներուն եւ պատուոյ օրինաց դրժում քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Ա կառավարութիւն մը՝ որ կանոնաւոր պատերազմներու մէջ երբիրն գրեթէ կենալու վատահութիւն ունենայ, իր հայրենեաց ապագայ շահն հանար այս սեռակ միջոցները կարհամարհէ։ Բայց ներկայ դիրքատորութիւնը, որ ճարտարի հարուածով մը Գաղղիոյ իշխանութիւնը ձեռքն անցաւ, եւ այլ եւ բոլորական ազգութիւններէն ոչ ալ գաղղիացոց ազգէն ճանչուած է, որքան իր շահերն ու կիրքերը ներեն՝ ամենայն միջոց կը հոգայ երկրին ապագայն։ Փարիզի եւ Գերմանիոյ մէջ իշխանութիւնը ձեռքնին անցուցողները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը, որ է իր կամքը ճանչցնելու։ Կարծեցեալ դատարանները։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ պատերազմի ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Ա կառավարութիւն մը՝ որ կանոնաւոր պատերազմներու մէջ երբիրն գրեթէ կենալու վատահութիւն ունենայ, իր հայրենեաց ապագայ շահն հանար այս սեռակ միջոցները կարհամարհէ։ Բայց ներկայ դիրքատորութիւնը, որ ճարտարի հարուածով մը Գաղղիոյ իշխանութիւնը ձեռքն անցաւ, եւ այլ եւ բոլորական ազգութիւններէն ոչ ալ գաղղիացոց ազգէն ճանչուած է, որքան իր շահերն ու կիրքերը ներեն՝ ամենայն միջոց կը հոգայ երկրին ապագայն։ Փարիզի եւ Գերմանիոյ մէջ իշխանութիւնը ձեռքնին անցուցողները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը, որ է իր կամքը ճանչցնելու։ Կարծեցեալ դատարանները։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ պատերազմի ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Գաղղիոյ իշխանութիւնը ձեռքնին ունենալնին՝ դիւաւորութիւն ունենալնին՝ ոչ թէ երբեւ պատերազմեալ ազգ ազգ ատելութիւնը պրպտելու՝ այլ խաղաղութեան վերահաստատելու միջոց հնարելու։ Գաղղիոյ ժողովրդեան հնարաւորութիւն կուտային՝ ազատ մամլոյ անսխալ ճանապարհաւորութիւնն բանալ եւ իր կարծիքն ներին յայտնելու։ Կը մոռնային երբեմն վրայ ծանրացած պատասխանատուութիւնն ազգին երեսխոնարհ հեռ բանելու։

Փոխանակ ասելու՝ կը տեսնենք որ Գաղղիական մամուլը՝ բանտարկեան վերայ հիմնեալ կառավարութեան մէնաքանաս եղած՝ ուրիշ բանի չձառայեր՝ այլ միայն պէտքերն ալարելու։ Իրայ բան միջոցը տեսնելու։ եւ այն նախապարտաւորութիւնները միայնելու։ գրեթէ Գաղղիոյ մէջ։ ոչնաւորութեան ձեռքը ստուած դատարանները դրուելու դաղղիական մարդին մէջ։ դատաստուած է՝ ուրիշ ազգաց վրայ գերապանցութեան գաղափարներին տեսանելով։ Ազգային պաշտպանութեան կառավարութիւնը ժողովրդեան կիր բերը կը գերդրէ։ ապանց անանց արդիւնքը քաղաքակրթութեան եւ ազգաց իրաւանց ասխանանելու մէջ։ պահել ջանալու։ թաղաղութիւն չուզէր։ միայն զի իր կեղծն եւ ընթացքն անհնար կրնան դայն ընդունել։ ասել։ ժողովրդոց գրգռեալ մարդին։ Գերութիւններ տար հանեց։ զոր չիրնար գոյել։ եւ ազգաց իրաւանց տեսութեան դատարանի տարբերութեան մէջ։ բանալ Եվ ամէն իրաւունքը գործածել ոչնչութիւն մը՝ որոյ վրայ կը դարձնեալ։ եւ որ ոչ Գերմանական ժողովրդեան բնաւորութեանը մէջ կայ (մինչեւ որ 1864 ի եւ 1866 ի պատերազմները կոպտագոյն ցանեն)։ ոչ ալ մեր աստուծոյ։ դատաստանութեան ոչնչութիւն ոչն անձանց վրայ կիցայ։ որք առանց իշխանութեան եւ առանց բնաւ. օրինաւորագոյն ցանեն շարունակեցին Նաբոլէոնեան դատարանը։ եւ գաղղիացոց ազգն ալ՝ Ինչպէս՝ Հարիւրապետ ազգն։ Ինչպէս՝ եւ թագաւորական դատարանը։ Ինչպէս՝ ազգն ասելի բանելու։ իսկ գերմանացի գերիներուն Գաղղիոյ մէջ կրած անարդանքի խնդաստութեանց ամբաստանութիւնը չկրնար հանանալ հանանաձայնիլ հեռաւոր՝ նամակին սկսուցուն թեանց հետ։ զոր նոյն իսկ բրուսիացոց զինուորական իշխանութիւնը ասուած է փարիզի զինուորական իշխանութեան։ եւ մանաւ օրագրէս։

ԳԱՆՁՄԱՆԸ

Գրեթէ գաղտնի գրագրաց ճանապարհը խնդրոյ ենթարկուելու վրայ է։

Գրագրաց վերջերեր հասանք կամ որ ենթադրեն դատարանական գրագրութիւնը՝ Տարբերեն ոչինչ ունի։ Գրիմ. Զինիլի խան։ Մասնիկ գրասենեակներ։

Ճանաչուած ծանրը չեն հարուած հասանք չընդունուիր։

ԳԱՂԱՂԻՈՅ ԴԱՏԱՐԱՆԸ

Գաղղիոյ դատարանը՝ գրեթէ զանազան գրեթէ ամենայն գրեթէ։ Գերմանիոյ մէջ դիրքերուն վիճակը չատ լիաստ է։ եւ հիմնադրեց ու միրաւարոյ նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն գաղղիական գրեթէ։ Գերմանացիք ամէն ջանք՝ ի գործ դրին զանազան պահպանելու համար։ մինչեւ անգամ՝ իրենց սոցիալիստներն մէջ գաղղիացի վիրաբոյժներ։ եւ գերմանիոյ մէջ ալ գաղղիացի դերիներուն քով գոյժակատարներ ընդունելով։ որք դատարանները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ զինուորական ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Ա կառավարութիւն մը՝ որ կանոնաւոր պատերազմներու մէջ երբիրն գրեթէ կենալու վատահութիւն ունենայ, իր հայրենեաց ապագայ շահն հանար այս սեռակ միջոցները կարհամարհէ։ Բայց ներկայ դիրքատորութիւնը, որ ճարտարի հարուածով մը Գաղղիոյ իշխանութիւնը ձեռքն անցաւ, եւ այլ եւ բոլորական ազգութիւններէն ոչ ալ գաղղիացոց ազգէն ճանչուած է, որքան իր շահերն ու կիրքերը ներեն՝ ամենայն միջոց կը հոգայ երկրին ապագայն։ Փարիզի եւ Գերմանիոյ մէջ իշխանութիւնը ձեռքնին անցուցողները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը, որ է իր կամքը ճանչցնելու։ Կարծեցեալ դատարանները։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ զինուորական ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Գաղղիոյ դատարանը՝ գրեթէ զանազան գրեթէ ամենայն գրեթէ։ Գերմանիոյ մէջ դիրքերուն վիճակը չատ լիաստ է։ եւ հիմնադրեց ու միրաւարոյ նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն գաղղիական գրեթէ։ Գերմանացիք ամէն ջանք՝ ի գործ դրին զանազան պահպանելու համար։ մինչեւ անգամ՝ իրենց սոցիալիստներն մէջ գաղղիացի վիրաբոյժներ։ եւ գերմանիոյ մէջ ալ գաղղիացի դերիներուն քով գոյժակատարներ ընդունելով։ որք դատարանները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ զինուորական ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Գաղղիոյ դատարանը՝ գրեթէ զանազան գրեթէ ամենայն գրեթէ։ Գերմանիոյ մէջ դիրքերուն վիճակը չատ լիաստ է։ եւ հիմնադրեց ու միրաւարոյ նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն նեղատանցի ինքնագիր ոչ միայն գաղղիական գրեթէ։ Գերմանացիք ամէն ջանք՝ ի գործ դրին զանազան պահպանելու համար։ մինչեւ անգամ՝ իրենց սոցիալիստներն մէջ գաղղիացի վիրաբոյժներ։ եւ գերմանիոյ մէջ ալ գաղղիացի դերիներուն քով գոյժակատարներ ընդունելով։ որք դատարանները բանտարար կը լսեցնեն ժողովրդեան յոյսուած բաղձանքը։ Նիւթերեցին։ Սակայն զատ գաղղիական իշխանութիւններն ամէն կերպ անհաստատութիւն եւ զինուորական ամրոցներուն եւ պատերազմի դրութեան դրամ քաջալերելու։ Ա՛յս ամրոցներուն ընկնիլ եւ ուրեւ Վիանոբք կամը կաւելցնէ։

Թրօշիւ զօրապետին մարդասէր եւ ազնուական վարմունքին վրայ դովեսա մ'է։

« Վսեմութիւն,

Մարգասիրութեան եւ բարի իրնամոյ զոհաղան փորձերը, զորս ձեր վսեմութիւնը (Լարմանիկի Ժողովուրդ) եւ Թրօշիւ զօրապետը առուին Ինեպատ դերմանացի վիրաւորաց եւ դերեալց Ֆրանսիոյ, եւ որոց համար իմ ակնածանքիս շնորհակալութիւնս կը ներկայացնեմ ձեզ, կը համարձակիցնեն զիս նոր խնդիր մ'ուղղել ձեզ անոնց համար։ Այս խնդիրս ծան Միրզէր ազնուն Լեսքանիոյի ոգայի մը համարել։ որ ամոյս 2 ին Պրի—Սիւր—Մարնի քով վիրաւորուած ու դերի բռնուած է։ Այդ երիտասարդին հայրը՝ որ ազգ. երիտասարդին հայրը՝ որ ազգ. թիւնեան նշանաւոր որաշանոյ մ'է։ թիւնեանաբար խնդրած է ինձմէ որ իր որդւոյն ողջ կամ մեռած ըլլալուն վրայ տեղեկութիւն մ'ուսանամ։ եւ եթէ հնար է՝ անոր փոխանակութիւնը ձեռք բերեմ։ կը յուսամ որ այս առաջին խնդիրս ընդունայն ուղղուած չըլլար ձեր վսեմութեան։ Պարտք կը համարիմ նաեւ այս առթիւ ոգուտ քաղելով ընդհանուր փոխանակութիւն մը խնդրել մեր փարիզ գտնուած գերիներուն համար, եւ այս խնդիրս ձեր վսեմութեան՝ բարի դատողութեանը ներկայացնել։ մանաւանդ որ գերի բռնուած գերմանացի օգայից արձակուրդը դեր հրամայած էիք։ մեծ շնորհակալութեան առիթ եղաւ։ եթէ այս խնդրած փոխանակութիւնս կըրնայ շնորհիլ կառավարութենէն։ ներկայ ժամանակս ամենէն յարմարը կերեւի։ վասն զի ոչ միայն մեր փարիզ գտնուող գերի զօրականաց թիւը 21 ին կռիւներուն մէջ բռնուածներով աւելի մեծցած է։ այլ եւ մեր ձեռքն ալ գաղթականաց հիւանդային բանակին առնուած բազմաթիւ գերիներ կը գտնուին։ Սոսկ փոխանակութիւնը կը դիւրանայ։ եւ եթէ ձեր կողմանէ յաջող լուծում մը գտնէ այս խնդիրս։ կարելի՞ որ փարիզ գտնուած գերիներուն թիւը հաճիւ խնայնել ինձ՝ իւրաքանչիւրին կարգաւն ու տարիքնաւ։

Մնամ ամենախորին յարգանաբ

Ձերուս վսեմութեան

Մարտոի 25 դեկտ. ամենախոնարհ

(ստորագրութիւն անկարդալի)

« Պ. Դ. Հիմա խնայայ ձեր վսեմութեան այսօր կէս օրէն առաւ մեր յառաջապահներուն հազարդաց ազդը։ եւ մեծ ուրախութեամբ օգտուելով կը քաղեմ այս առիթէս իմ ջերմ շնորհակալութիւնս յայտնել ձեր վսեմութեան եւ Թրօշիւ զօրապետին ազնիւական վարմունքին։ որ մեծ բարեսրտութեամբ ընդունել էք գերի ըլլալուած վէթաք աւելցուցին խնդիրը։

« Ձեր քանի մ'ոստիկաններ եւ Ֆոքթոր Էյրօի վրայ ձեր վսեմութեան փութաքաջ տեղեկութիւններն ամենայն հեզութեամբ ինձ՝ կարդացուցի։ եւ կը յուսամ որ մինչեւ վաղ երեկուն այդ պարծանքներուն վրայ գոհացուցիչ տեղեկութիւններ ղրկեմ ձեր վսեմութեան։ »

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գենէվա

Պրիւսէլ 27 յունվ.

Գ. Գիսմարք՝ Ալպան եւ Լոբէնի մէկ մասը Գերմանիոյ թագաւոր պայմանաւ հաշտութիւն առաջարկեց Գ. ժիւլ Ֆաւրիի Հասարակապետութիւնն ալ հանձնելու խնդիր կաւտայ։ կը հաւատան թէ նորօրէնեանք կընդունին Գ. Գիսմարքի առաջարկութիւնը։

Բրաւէնա

Փարիզի պաշտօնական տեղեկագիրը յունվար 19 ին օրը Փարիզէն մեր 5 րդ զօրաբանակին՝ վրայ յաբձակող գաղղիական զօրաց թիւը 100000 ի կը հասցնեն։

Սէն—Քոնթէնի Ճակատամարտին մէջ մեր առաջին զօրաբանակին բրած կորուստն է 94 սպայ եւ 3000 ի չափ զօրք. մեռած ու վիրաւոր։

Գաղղիական

Մարսիլիա 28 յունվ.

Փարիզ 23։—Վինսա զօրապետը Փարիզի բանակին հրամանատար անուանեցաւ։

Թրօշիւ զօրապետը կառավարութեան նախագահ կը մնայ։

Փարիզի մէջ խառնակարարները դիւանց Մոգաբի բանտը կոխելով հոն բանտարկեալներն ազատեցին, որոց մէջն էր Պ. Ֆլուրանսը։

Հոս օրէն եռաս. ապրանքն պահանան գնուորաց 101 րդ վայրէն խառնի մը մնաց ինկ Ցիմել. Տը Վիլլի առ ինչ շարժուն պահանան գնուորաց ապրանքի մը մնայ կրակ ըրին, բայց հրացանի հարուածներով եւ մոր եղան, եւ խաղաղութիւնը վերահաստատեցաւ։ Դրիկոնը Ժողովոկներն որդիներեցան, եւ Փօնտ ու Ռէվէ լրագրները խափանեցան։

Փարս 28 յունվ.

Ազգային ժողովը մ'խնայ կառաջ մեղ թէ Գրէնոյան զօրապետն առաջին բանակին հրամանատար անուանեցաւ փոխանակ Պուրբակիի։ որ դարձ յանձնուդ նշանակած էր իրեն՝ հարկ եղած ժամանակ։ Պուրբակի զօրաբանը դժբաղդ արկածի մը պատճառաւ գինուորական ծառայութիւնը շարունակելու վիճակի մէջ չէ։

Բիւրուքսէլ

Վերսայ 26 յունվ.

Պաշտօնական։— Պուրբակիի բանակը գեղի Պրէսնոն կը քաշուի Տուպ գետին ձախ եզերքէն՝ Գերմանացւոց հարաւային գրաբանակներէն հալածուելով։ Վերսէրի դէմ Պաղկացւոց ըրած յարձակական կռիւներուն մէջ ըրած կորուստներն առ. նուազն 10000 մարդու կը հասնի։ Մանիթայիլի հրամայած հարաւային ուրիշ զօրաբանակներն ալ Սէն—Դիէ Վէնոյ եւ Մոնշար քաղաքները դրաւելով Պուրբակիի բանակին նահանջի դիծը կըտրեցին։

Վերսայ 27 յունվ.

Գեմիկը զօրապետը կը ծանուցանէ թէ յունվար 23ին գնդի 8ին ժամ յանձնարով 5 սպայ եւ 150 մարդ գերի բռնուեցան։ 61րդ գունդին երկրորդ գրասենեակը այս կռուին մէջ ապանեցաւ գիշերը։ եւ գրաստը չկրնայ։ Շաթի լեռնի եւ Պոնմերոյ մէջ տեղը թշնամւոյ գունդեր կը տեսնուին։ Փարիզի առջեւ կրակն երիս կողմանէ առայժմ լուռ է։ 26—27ին գիշերին՝ ի վերջ, ըստ բերանացի պատմանագրութեան։

Մոնդիտալ

Լոնդրա 28 յունվ.

Թատրը կը ծանուցանէ թէ Պանարթիանոյ մի քանի յաջողութիւններն այս օրերս ուրեցած են Լոնարայի եւ Պրիսէյի մէջ։ Գ. Գիսմարքի ձեռնարկութեամբ, եւ. կրսէ թէ խնդրին լաւագոյն լուծումն ազգային ժողովոյ մը գումարումը կրնայ ըլլալ։

Նոյն լրագիրն հետագիր մը կը հրատարակէ ծանուցանող թէ Գ. Թիէր պաշտօնով Վիէնա եւ Բէգրատարիկ գտնուած ժամանակ՝ Գաղղիոյ Թագը Պէլճիքայի Թագաւորին առաջարկելու պատերազմութիւնը ցոյցերեր է։ եւ թէ՝ այս մասը իրական չանքեր եղած են։

Անդ գիական լրագրաց մեծ մասը երկիր դրաւելու չանք ունենալով Բրաւսիացւոց բարձանքը կը հերքեն ըսելով թէ ազգայնոց մէջ ներքին խաղաղութեան դէմ վտանգներ կը տեսնուին, եւ մէկ քանին ալ Բրաւսիոյ դատարանաց թեան անպատեհութիւնները ցոյց կուտան։

Գենէվա

Պրիւսէլ 28 յունվ.

Գենէվայի Կոնֆերանսաց լրագիրը կըսէ թէ փարիզի անձնատուութեան համար եղած կարգադրութիւնը դրեթէ կայծակի հարուած մ'եղաւ։ Գարիպալդի կառավարական վերանոր դութեան գլխաւն, եւ թէ Գ. Կամբէթիա հրամայական տարբ. որոշում ընել է։

Ենիգլեռա

Լոնդրա 28 յունվ.

Գեսլբրիթէն ծանուցագիր մը առաւ կը հանէ այն զրոյցը թէ Լոժէնի կայսրուհին Բրաւսիոյ հոշտութեան պայմաններն ընդունել է։ Իրէկ առաւաւ Գ. ժիւլ Ֆաւրի հետ վերադարձ գացողն է Գոֆոր զօրապետը։ Փարիզի մէջ մեծ յուզմունք կը տիրէ։

Իտալիան

Ֆլորէնցա 29 յունվ.

Պերլինէն կը հաստատեն թէ փարիզի անձնատուութիւնը յունվ. 26 ին առտուան տեսած է։ Բերդերը դերմանացւոց ոտքի յանձնուին եւ գաղղիական զօրքերը Տորիզի մէջ դերի ոտքի մնան։

Շնորհուած գիտաղ. ոտոյին ժամանակ ահմանագիր մը ոտքի ընտրուի որ Ալզասի ու Լոթէնի որբերը ոտքի որոշէ։

Վերսայէն յունվ. 28 թուով կը ծանուցանեն թէ ռմբակոծութիւնը նոյն գիշերը դադրեցաւ է։

Գուրգաքի զօրագլուխ՝ ինքզինք ազատելու փորձ ընելով։ Արեւելեան բանակին հրամանատարութիւնը Բրէնեան զօրագլուխն յանձնուեցաւ։

Լոնդրա 30 յունվ.

Լոյտ կոմանվիլ կսմուածէ հիւանդ է։

Պոլ 30 յունվ.

Գուրգաքի բանակին ճամբան կորուելով։ իր թնդանօթները Զուիցերիա անցուց։

Վիէնա 30 յունվ.

Ամբ Վիէնայի 121.50

Լիվերբուլ 30 յունվ.

Բամպակ Մ. Դ. Ս. 8½—8½

Ծախուած 12000 հատ.

ՑՈՒՑԱԿ ԴՈՒՐՍԱՅԻ

ԵՈՒՇԱՐԸ ՈՍՏՈՅԻՆ

18 յունվ. երկուշաբթի իրիկուն	49	19
19 » երեքշաբթի առաւօտ		
» գացուեցաւ	48	06
կէս օր	48	13

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՓԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ազգային վարչութիւնը՝ ոտքէ ուստի Ցերասոյոյ երկրագաւութեան խնդիրը կարգի դնելու համար երկու Ցերասոյոյ առաջնորդական իրենդիրը լուծուելու։ համար անուշը քիչ օրէն Ցերասոյա հասնելով Ազգ. Սահմանադրութիւնը վրայ ընդ փոքի գաւառին մէջ ի գործ դրուելու մասին զարուարարաշաճան անմիջապէս պիտի անորինուի։

16 յունվար 1871

Ազգ. Պատրիարքարան Հայոց

ի Կ. Պոլիս

ՊԱՏՇԱՌԱԿԱՆ ՏԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ընդարձակագոյն Գանէն՝ ի Փարիզ քաղաքս հատած ծանուցագիր մը կը յայտնէ թէ՝ ռազմի առաջ դանձուց պաշտօնատունէն ներքին որոտոց համար արուած առանց Գոչանի Յուրէթի եւ Ցերկիները, որ գեռ եւս ըրքարութեան մէջ կը գտնուին, հարկ եղած է ստանագրել առանցաց մէջ։ եւ կը պատասխրէ որ Տարեկան 1280 թուականէն առաջ արուած Յուրէթիներէն եւ 1284 յունվարէն առաջ տրուած Ցերկիներէն որոնք որ կը գտնուին, պէտք է մինչեւ յառաջիկայ վեցարուար ամսոյ վերջը, ամեն չորեքշաբթի որեր ժամ 3 էն մինչեւ 9 դանձուց պաշտօնատունը ասելի եւ Գալատոյ Ցերկիի փոխել տալ։ իսկ պատմանեալ օրէն վերջը նոյն Յուրէթներն եւ Ցերկիներն որու քով որ մնան, առանց որ եւ է պատճառի պիտի ենթարկուին արձանագրութեանց տուժարներէն։

Ուստի ոյն բարձրագոյն հրամանին համեմատ ներկայ պաշտօնական ծանուցումս հրատարակուիլ՝ պիտի դասաւորեցաւ՝ ի տեղեկութիւն հասարակութեան։

1871 յունվար 15

Դիւանատուն

Ազգային Պատրիարքարանի

Ինչպէս որ անցեալ հինգշաբթի առաւ Մասիսի յուսաբաձայ ծանուցուած էր, Մարտեան եւ Խոսրովեանի փարեսարանաց փոքրիկ տղակերաները կիրակի օրը ինճոյք մը տուին իրերու վարդերի տունը, իրենց բարերարաց միջատակը տոնախմբելու համար։

Ցիշեալ ինճոյքին մեք ալ ուրիշ հրաւիրելոց հետ ներկայ գտնուելու պատիւն ունենալով։ ազգասիրական եւ յառաջդիմական գեղեցիկ տեսարան մը՝ ուսանալ եւ բարեկիրթ հայ երիտասարդութեան ընթերք ծաղիկներէն շքեղատուսալ տեսանելու զմեզ։

Կերակրոյն վերջը բաժակներ առաջարկուեցան՝ ի կենդանութիւն օգոստոսի. Յուլիանին, Բարձր. Ալի Ֆ փաշային եւ ամենայն նախարարաց սէրութեան՝ ի յիշատակ Առաքելոյ եւ Պատարագի, եւ՝ ի յիշատակ Մկրտիչ Պէշիկթաշլեանի։ փանի մ'ապառնարանութիւններ եղան, որոց մէջ նշանաւորներն էին վսեմ. Գ. Գոնան էֆէնտիի. Մեծ Տարեմոր Գ. Շիշմանեանի եւ Մեծ. Լուսաբերեան Ցիդրան էֆէնտիի խօսածները, որք հռանդուն ծանրահաղորդութեամբ ընդունեցան ազգնիս ականջին։

Ցիշեալ առանձնաձայնութիւններն արժանի են հրատարակութեան։ եւ կը ցանկանք հրատարակել, եթէ՝ ինչպէս որ խոստացուեցան՝ գրաւոր օրինակները մեզ հաղորդեսին։

. . . Ցեր .

Սղալ մը պատմութիւնը նոյն ազգին դիրութեան ապացոյցն է։ որ անոր անցեալը կը ներկայացնէ ապագայ սերնդոց։ եւ կ'սարքարդէ այն ամենառատ ահմանքին թարգմանական եւ քաղաքական հանդամանքները՝ որոնք յատ-

կութիւն կամ մասնաւորութիւններ են ազգայ համար։

Պատմութիւն լաւնեցող ազգ մը բարբարոս վիճակի մէջ է. անոր գոյութիւնն ակկլեանորութիւնը ասորեստանի եւ զուրկ գիւղացիական յիշատակներէ։

Լեմէ վաղարշակ մը գնեա չլիներ եւ անմահ խոսքնացի մը մեր՝ ազգին պատմութիւնը մեղի չի գրեր։ Հայ ազգին ով առանց պատմութեան, այն է՝ առանց անցեալի ոլոր՝ ներկայանար այսօր ընդհանուր ալխարհի առջեւ։

Խորենացւոյն մեղի առանգած պատմութիւնը թէպէտ թերութիւններէ ապատ չէ, բայց յանդանքը ոչ թէ խորենացւոյ՝ այլ ժամանակին է, որով մեր ազգային պատմութիւնը տեղ տեղ մթին մնացած է։

Բայց Զամչեան Հ. Միքայէլի հանուր առանկ չենք կրնար ըսել վասնզի անոր մէջ գտնուած թերութիւնները բաւն իրեն կը վերագրին, իրեն համար ազգութիւններ յիշատակարաններ եւ վաւերական ապացոյցներ չեին պակասակայն իրեն ամենէն մեծ թերութիւնը անհաւատարիմ ըլլալն է, որով պատմութիւնն ու պատմագիրը միանգամայն իրենց արժանիքն ու կարեւորութիւնը կը կորսուանեն։

Հոսի է ըսել թէ Զամչեանի պատմութիւնը կուսակցութեան մը ծառայեր եղած է, ինչպէս յայտնի կը տեսնուի Աւետիք պատրիարքի դէպքին մէջ, յորում պատմութեան խորին կութիւնը դիմումին խեղաթիւրեալ է. եւ եթէ . . . Ցերս չլուսիցիք ոգեկարեւ որ կէսոր լաւարանը Զամչեանի պատմութեան այն մասը ապէնն բոլորովին ծածկուած լալիսի մնար. օւսամի փո՞ռք Ձեզի, որ Ձեր այն աշխատութեամբը մեծ ծառայութիւն մը մատուցիք ազգին։

Լեմէ բազմոյնաստ Գերպէրեան մա՛ալ հոգ չընէր վերջին ժամանակի գէպքերն արձանագրել անանք. ալ անշուշտ ալիսի կորուած մնային, ինչպէս որ ուրիշ շատ տեսակ հարկաւոր թուղթեր եւ պատմութիւն շնարհող անգին հրամանագիրներ կամ բոլորովին կորսուած են եւ կամ տեղ տեղ ոնանց քով պահուած են, ինչպէս որ անոնց մէկ քանին տեսած եմ։

Ցիկնչ նուազ շնարհակալ ալիսանի են նաեւ Տ. Սարուեակ եւ անոր տամուսին Պ. Սոփոնիկ Գէզիրճեան, որք վերջինալին ալիսանալով Գերպէրեանի գրած պատմութիւնը տպագրել ապա, որով ազգին ծառայութիւն մը մատուցած եղան։ ՍԻՍԱԿ

Ընթերցողք կը յիշեն անցուցած թէ անցեալ տարի Մշոյ դաւառին հարեւանութեանց վրայ կատարուած քննութեանց եւ անոնց առաջն առնելու անօրէնութեանց մէջ կորնեցի խարանեան Դանիէլ էֆէնտին ազգին կողմէ տեսուչ կարգուելովն, իր խոհեմութեան հանճարովն եւ ուրիշ բնական յատկութիւններովն իր պաշտօնը խիստ գոհացուցիչ կերպիւ կատարեց, եւ թէ՛ Մշոյ եւ թէ՛ կարնոյ ժողովրդոց միտքն ալն օրհնութեանցն եւ շնորհակալութեանց ալժանացաւ։

Այս անգամ բնիկութեամբ կիսմանամբ, որ այս ազգասէր եւ արդիւնաւոր անձը՝ ժողովրդեան կողմէն ատոյգած վերոյիշեալ վարձատրութենէն զատ՝ նաեւ կարօտեալան կառավարութեան կողմանէ վարձատրութեան արժանի եղած է՝ երկրորդ տարեշրջանի պաշտօնատարութեան առիթեան ընդունելի որպէս մինչեւ հիմա այսպիսի արժանաւոր անձի մը գործ ունենալ ուրիշ մեծ դատ մէջ անարժան եւ գայլ խոր ազգին վերատարեալ անձինք զանազան հրամանագրերով պատուոյ առիթներ ձեռք բերած են։

Հանրահռչակ անդրկովկասեանը որ Կորինեն դրատան է մեղ կը ցուցնէ թէ ո՞ր աստիճան թերութիւնն եւ հանդէսներու առիթ եղած է Դանիէլ էֆէնտիի տրուած արդար գրատ։

-Դիկա. 27ին Դեր. Ս. Աստուածածնայ հայոց յարգ. կուսակցին առանձին առաջնորդ Գնաց՝ իր հետ տանելով Բ. Գանձն եկած հրամանագիրը։ Շատ ուրախացաւ Բարձր կուսակալը, եւ վերկայեց Դանիէլ էֆէնտիի առաւել բարձր առաջնանի արժանի ըլլալուն։ Երկրորդ օրը՝ որ էր 28 դեկտեմբերի. ժամը 4ին Դեր. Սրբազանն եւ վանականք էֆէնտիները հանդիպեցան Դանիէլ էֆէնտիին։ Ամենայնիւ կառավարութեան դատը դնացին, եւ տարեկան դատը դնացին։ Դեր. Սրբազան Հայրն խնամակից խորհրդով հանուեցաւ բայց ազգաս ունեցաւ բարեմաղթութիւններ յրաւ մեր Օգոստոսի դայսեր Կիրակոս Հանարոյ Հանարոյ, իր բոլոր ուսումնասիրոյ, նայնպէս եւ քաղաքիս Բարձր. կուսակալին, որ իր բարեդարութեամբ փոյթ մը ալս ազգային հանդէսին։ Դակ Պօղոս ազգայն՝ տյս իբրեւ ճշմարիտ իշխան՝ ի պատիւ ազգիս՝ եւ ի փառս իւր գնեցուցանեցին վարձատրեցաւ։ Աստուածնունեանք գոհ ըրաւ կառավարութեան պաշտօնեայներու։ Ընդ այսոսիր գաւառ, դպրոցաց պաշտօնէից, եւ հոգեւորականաց գաւառաց, եւ որոց զինչ պէտք էին, կարին քաղաք նոյն օրը դպրոցեցաւ, եւ ամենայն ազգաց պատուաւորներն իրենց խնդակցութիւնն իշխանին յայտնել փութացին։ Այս՝ Ազգիս համար երջանիկ օր մը էր։ Ազգնս քաջեկամ։ Երկինք յաջողեն որ ազգին արժանաւորներն այսպէս քանի՝ աւելին։ •

. . .

ԱՆԾԳԱՀԱՅՐԵՒԹԻՒՆ

Դրեթէ ամէն մարդ՝ կամ մանաւանդ թատրոն եւ դպրոց յանախողները քիչ դիտեն՝ որ ծնունդ թատրոնները եւ կազինոներու մէջ կը դործածուի երգիչներու ձայնին առնելի ներդաշնակութիւն տալու։ եւ յանախորդներն դրօսնցներու համար, որոնց յերաբի խիստ յարմարութիւն ունի ծնունդի դործածութիւնը այնպիսի տեղերու մէջ։ Բայց չատ անդամ եւ չատ տեղ մեր եկեղեցիոյ մէջ եւ ալս դործածուի։ Այլ չեմ գիտեր թէ՝ ինչու՞ համար է եւ ի՞նչ պատճառ ունի։ Եթէ ըսենք թէ ծնունդներու ձայնը շատ ըսելի կըլլայ ապրիլ ձայնը Աստուծմէ, տանուտերկայս մեծ ամբարշտութիւն ըրած պիտի ըլլանք։ Բան որում քրիստոնէից Աստուածը հնարմանոց առաւծոց չի նմանիր, որ ձայներնիս ըսելի ընելու համար ծնունդներու եւ փողերու դիմենք։ Եթէ բանք թէ ժողովուրդը զլուցնելու համար է, եւ այս այնքան է քան զառաջինն՝ ինչու որ եկեղեցին ա՛չ ըստ քաղաքացի է եւ ա՛չ թատրոն կամ կոնցերտ, այլ ոնոյիսի սրբազան վայր մ՝է, ուր հարկ անհրաժեշտ է՝ իսիսարհակ ծնունդայիներու ձայնին՝ ամրիծ եւ անարատ սրտերն ու հոգիները բարձրանան առ Աստուած եւ մոքերը միրաբարանան քան թէ ակածչներու։ Իսկ եթէ ասի թէ ասիրբութիւն է, անոր հարցանենք՝ չունի՞ վասն դի ամենն ասիրբութիւն պատճառի մը վրայ հիմնուած է։ Եթէ ա՛չ՝ անոր աւելի թերութիւն կրանն քան թէ ասիրբութիւն։

Այրդ՝ եթէ այս ինչին կամ՝ այն ինչին համար չէ՝ ուրեմն ի՞նչ հարկ եւ եկեղեցոյ թատրոնի ձեւ տալ. ինչո՞ւ ուրեմն եկեղեցոյ միտի վասն ու պարծանքն եղող նախնեաց պարդութիւնը այլայլենք։ Եւ ինչո՞ւ այսպիսի սենեան պատճառներով ան դի տանք դարուս ասիեսանիներուն, որք խիստ շատ կ՝ասարմին եկեղեցոյ դիրոյ ասնձարձակ նամնարանակելն։

Մեկ կողմ թողնենք՝ որ նիւթական կամ բարոյական վնասներ մը չունին բայց ի՞նչ ընենք յաւելեալն եղած ազիշոյն դայիմակրութիւններու։ Մարի ի՞նչ յաւելումներ տեսի չենք ունենար անոնք։ Երբ գրիտասանները կամ հաւատացեալը նիկեղեցոյ մէջ՝ գրիտասոյ ահաւոր ներկայութեան հոգւոյ յարիշամանուած սուրբ գլոց եւ հոգեւոր երգերու ընթերցումն՝ լսէ յանկած ծնունդային անասոյր ձայնը, որան ի՞նչպիսի սրանալակ չըփոխումներ չի պիտի կրէ։ Եւ կամ՝ մինչեւ ինչ՝ նեղ՝ այս ձայնը՝ որ ժողովուրդը լսէ հոգեւորական ընթերցումները եւ ձայնակցի—անշուշտ ոչ։ Եւ քանի որ ժողովուրդն ընդ միշտ անլսելի եւ անհասանելի պիտի մնան ընթերցումները, ըստ իս ինչ տարբերութիւն չունի նը կարդ ալէն։ Մանաւանդ՝ այս մասին լսած եմ՝ շատերն թէ՝ եկեղեցի կերթանք օ՛չ թէ աղօթելու, այլ ուսուցան ունենալու։

Ահա դայիմակրութիւն մը, որ կը ջանայ վանմութիւնն ու փառքը կը նամնցնէ, եւ առ այն պատերազմ մէջ եղած սիրոյ կայծը բոլորովին կը շիջուցանէ։

Այս քանի մը տողերը գրելու առթիւ հարկ կը համարիմ հոս ընթերցողն ցուցնել իսոսրութիւն մը պատմել խոսքիս վերաբերութիւն ունեցող. որով թէպէտ եւ ինքն ալ ինձ հետ աշխոյժ մարմնի ազդին ինչ ինչ կարդերուն մէջ անհնազանդութեան եւ կամաւորութեան անարդ հոգւոյն սերբաղեալութեան մրոյ, լայն՝ պիտի իմանայ նաեւ ազդեցութիւն դեռ ինչ վիճակի մէջ ըլլալը։

Ինչպէս տարի Սրբազան պատրիարքը Մայր-եկեղեցոյ դպրոց կը պատուիրէ կամ էզատուիրել կատարելու որ ծնունդայ չը զարնեն։ դպրոցը մարիկ չեն ըներ։ Մի եւ նոյն պատուէրը դրեթէ տասն անդամ կը կրկնուի, բայց դարձեալ դպրոց կրզմէն բանի տեղ չը դրուեցաւ։ ահա յանդգնութիւն մը՝ որ ամենուն դայդիթ եւ գրանք կ՝ապրէ։ տակաւն դպրատեղք լսածնուս նայելով վերանակ դպրաց կողմէն եղած այս տեսակ անտեղութեանց առաջն առնելու, մեր գրեան մէջ Սիմէոն եպիսկոպոսին կերբիան հանկարծաս հանոր թէ՝ ինչուա ծնունդայ չի պիտի գործուի։ եւ միանգամայն հանցիներու հանոր թէ երբէք իրաւունք չունին դպրոց հրամայելու։

Այժմ կը հարցնեմ դպրապետաց եւ ամէն խորհելու իրաւութիւն ունեցողներուն։ եթէ Գասպարք մը, Լոպիսկոպոս մը, որք եկեղեցոյ բարձրագոյն պաշտօնեաներն եւ անոր ամէն կանոնաց ու բարեկարգութեանց տեսուչներն ու հսկիչներն են, այսպիսի անտեղութեանց բարձման համար հրամայելու իրաւունք չունին, ապա ո՞վ ունի։ —դպիրը կամ ժամակա՞ռը . . .

Ընթերցո՛ղ տարի՝ տարի՝ ունենալն չի պիտի ընեմ, քեզ կը թողում դատել եւ կրչուել Աղդերնուս ցուսալի վիճակը։ կը խոստովանիս՝ թէ հարկ է այս ամենը ազիտութեան արդիւնք են։ եւ եթէ այս ընթացքով շարունակենք, դեռ եւս ազիտութեան ի՞նչ զոհեր չի պիտի ասանք։ Յիներեւ եկեղեցոյ մէջ ծնունդայի գործածութիւնը ձիսից կարդն ունենի։ եւ ժողովուրդը այնպէս կարծէ, որ առանց նորա իր աղօթից ձայնը անլսելի պիտի մնայ։ Այսպիսի կէտերու մասին թէ ժողովրդեանն եւ թէ կղերին մասց լուսաւորութիւն խնդրելով։

Մնամ եկեղեցոյ փառաց
Նախանձախնդիր
Նէրսէս

ՅԱՅՏԱՐԱԿ

Ցոյ իրաւունաց վասն չմնաւթեան
Ի Լուսաւորչեան ազգիանց վարժարանի
Հաւ.

Պօղոսեան Յակոբ Պէյ ասկի օսմանեան	25
Կարապետեան Կարուզ էֆէնտի »	5
Մեքրտչէ եւ Թովմաս էֆէնտիք Խրատանեան »	4
Ռոկերիչ Տիգրան ազա Էքնազեան, Բուսիկիի երկրագործաց բաժիններէն մէկ քաժին թիւ	333.1/2
Ադիմանեան Սահակ էֆէնտի Գուրքէչի վիճակաւորութեան պիլէթներէն երկու պիլէթ.	
Գրիգոր ազա Պարսկիկեան »	2
Գրիգոր, Յարութիւն եւ Դէորգ ազարք Մուրատեան	2
Սահակ էֆէնտի Կարագեան »	2
Մարիամ Կարոյ պեսանխնակուսի »	2
Բարեգործ Տիկին մը մէկ թաղ	3 1/2
Գարբիէլ ազա Գասպարեան ոսկի Օսմ.	
Ռոկերիչ »	1
Թագուհի Ղերեքեան »	1
Ղեքսար Խոդէդպաշեան »	1
Բէմալէ Հանըմ Պալեան »	1
Էրմոն » » »	1
Նուռնիկ » Սիրարեան »	1
Տիրուհի » Գիւրքճիպաշեան »	1
Մանոնիկ » » »	1
Եւդոքիա Սիրարեան »	1
Աստղիկ էֆ. Էրմոնեան մէջ.	15
Յովհաննէս ազա Գիւրքճիպաշ. ասկի	1
Բարիկ էֆէնտի » »	1
Մանուէլ Գէորգեան »	1
Սարգիս էֆ. Ազարեանեան գաս. ասկի	1
Յարութիւն Սմբատեան » »	1
Մ. Յակոբ էֆէնտի Թօպատշի Սարբաշ ոսկի Օսմ.	1 1/2
Բարեգործ Տիկին Թիւրքիւրեան մէջ.	1 1/2
Օնան ազա Հարենց վաճառական մէկ քարբիցը	
Պակրճեան ազա Կարգնեան ոսկի Օսմ.	2
Մոսթիս ազա Թ. Փիլիպոսեան մէկ քառորդ ոսկի	
Պօղոս ազա Սասէքեար »	2
Յարութիւն, Յովհաննէս ազարք Սամանճեան մէջ.	1.1/2
Աթանիկ էֆէնտի Արտեան »	1
Մարտիրոս ազա Մէհէնտիզեան ոսկի ոսմանեան	1
Մ. Կարապետ Խրիմեանի մէկ քառորդ ոսկի մը	
Ագապի Հանըմ Հոճաեան դրչ.	75
Աբեմ Բարիա »	50
Յարութիւն Վերէստեան »	50
Բարսեղ Թաղրամի »	50
Ոսկիք էֆէնտի պատուհաններուն չրջանակները եւ գուռները	
Ա. Խաչ էֆէնտի Խրատանեան երկրագործաց դրամի մէկ տարուան 1870, եւ չարունակելի 1871 տարուան	
Անուխեան թանգարանի Տիկին մէկ տէրմէ սօղա տեղանատանը համար	
Փոխարեան Յարութիւն ազա չորս խառնարար երկաթ.	
Էսէյեան Գարբիէլ ազա եւ եղբայրն 2 ֆունտ քարֆիցա	
Լուսէյեան Միրաքլ ազա 1 ֆունտ քարֆիցա	
Մ. Յակոբ ազա Դանդաղեան 2000 մատրա	
Մ. Միրաքլ » » 2000 »	

Գիրքերուն տարեսաւոր Աղդասէր ազա Հնդկաստանէն ալ բաւական քիրէշ նուիրուեցաւ։

ՑԻՇԱՏԱԿ

Ա.

Այն «Ի զուր աւուրք աւուրց կ'բլլոջոյզեն»
Սահին գնան անմիտ, այո, ի Լամբրոնի,
Կենաց ծառին չորցած տերեւքն են այս-
դրեկ։
Որք թօխտանին ու կ'դիպոյին մարդուն հա-
անիւ,
Ու կը կազմեն մեր անցեալին նոր նոր
խաւեր։
Անցեալն առնում մեր այս կենաց բնկրներ,
Ու յաւիտեան ու պատանքին մէջ ամփո-
փած,
Տանի թաղէ յաւերժական ստվերին մէջ։
Մոռացութիւնն զնէ նորս կարարէ։
Գորա յաստակն յաւերժութեան չափ խոր է։
Այն չափ դարաց, ապրեց ազգաց կոր-
սուտներ,
Այնչափ ճգանց, մեռաց մատանց նոր ա-
ստանդներ,
Իբր սակրոյծ Մ—ի հանգչին նոա անխիրա
Այլ այդ ահեղ չկրնին վրայ՝ որ ամէն բան
Լեռ ու ստորուն, ազգաց ու հին փոյլ մ'ունի,
Մի անթեատամ անմահու թիւն վարդ թե-
ւերով
Զինչ թիթեռնիկ ծաղկենիսը թռչուն կոյ-
տաւ։
Ճուրջ զայդ չերմու յաւիտենից ադամիկ։
ՑԻՇԱՏԱԿՆ է այդ՝ որ ոգւոյ պէս չունի դար։
Ցիշատակն թռչնած աւուրց անմահ չունի
ջին է
Որ յանցեալոյն ցարուցեալ վիշն կ'մանկանայ,
Ու նուազած մեր երազոց ու հանդիպ
Նոր ու վսեմ վայլ մը տալով մեզ դա-
ռնէ։

Բ.

Այն մեր կենաց ժամը գեղապար ու խուս-
ափուն,
Որ սահկան մեզ բիւր հաճոյք ընծայելով,
Որ մեր կենաց գեղեցկագոյն կազմեն մա-
սունք,
Ցիշատակն են, յաւուրց մեր ծրարս կան
կենդանի
Երբ լսանիկին չոգիր զամոիր կ'դեղուին,
Ու ցանէին դոսկի ժպիտ ի մեր ճակատ,
Բիւր երազներ, բիւր հրապոյրք հան ծլէին,
Մեկրու կամ մեզ կ'ոդեին Ա'զմալեանը։
Լոսիին առնէր տանէր զանոնք երկինք
ի վեր։
Ա յն մեր քերնէն թռած բառերն ու խօսքեր,
Որ մեր սրտին, հոգւոյն անոյշ բուրմունքն
էին,
Ու մեր ճակատն ինկած ծաղիկ ժպիտներ,
Ժողովոց գամենք վերիւռն թեւոքն իրբ
առանդ,
Այն բիւր ըզձից ոսկիաթ ու թիթեռնիկներ,
Որ զերդ սիրոյ ժամուց փունջ մը թռան
ի մէջ,
Ցիշատակը են, մեր հոգիին չունչ տուին։
Մեզ պի'դառնան տանք օր մը մանկացած։
Ա յլ ատեն, մեր բամնուած... պիտի դառնան։
Այն հառաչներ որ ազրթիր իրբ մեղրեն,
Թռանյաւէրժ յարին անմահից, ցիշատակը
են։

Ցիշատակք են մեր վաղանցն սիրոյն, եղբայր,
Մեր հոգեաց խաւեներն են նայք չմեռնին
բնաւ։
Ի՞նչ արարաղած, ի՞նչ Զիլիգիտար, ինչ Ամոլինանէ,
Ոչ թեւ թեւի ամրոզի սրեր անցուցինք,
Ու մեր կենաց զուարճալի թարմ հանդիպներ
Հոն գինչ ծաղիկնք թառամեցան, ցիշա-
տակք են։

Գ.

Ոչ մենք ընդ միւս բաժնուեցանք ի միմ-
եանց,
Մեր ցիշատակ պահուած է գան, սրտնեան
ըլլայ։
Անհան է նա ի զմայլմանս հոյլ դիշերաց,
Ի ծպիտանա սիրք զեղիւսոն, ի բոյրն
ծաղկին,
Ի չոգս լուանոյն, եւ յարտասուս առատ զաց
Ի խնկարարքնու զով առաւեր յուսկենուն,
Ի լիճն ամրիծ, որ օրօրեց մեր զոյգ պատ-
կեր։
Անհան է նա ի թերարից սուրբ տարիք
Եւ ի քնարն որ երգեցեաց զոյն հոգեր բեմն
Թող անջատում դառն չըլլայ մեզ հանար-
հերիք է որ գնիւռ, ծաղիկ, ժպիտ, հան-
ենչ
Վկայեն թէ ոչ է կենաց մեր ցիշատակ։
Ու ըանն թէ որ մը տանք իրարու երգայր
«սիրեցին դիրարս»։

Ն. . . .

ԱԶԳ

Խաչակրաց՝ տրչաւանքը՝ Արեւելեան պատերազմոյ մէջ՝ ամենէն երկարատեւն ու հուչակաւորն հանդիսացած է. վասնորոյ Հայոց հեռագրագրութեան թեանարժանի նիւթ մը կը հանդիսանայ՝ զոր վիպասանելէն կը ներկայացնէ մեզ՝ երեւելի Տիկին Փոլիթենէն։

Այս ընտիր (երկհատոր՝ ոսրինքն 800 էջէ. բաղկացեալ) գործոյն արդարադրական ծանօթը վաղը ինչ թեմեցնելու նպատակով՝ բաժանորդագրութիւն մը բացինք, մէկ մէճիտ գին նշանակելով ամբողջ գործոյն համար, փոխանակ մէկ ու կէս մէճիտի, որ անպէտք գին պիտի ըլլայ յետոյ։

Բաորադրութեան տեղին են

Ա՝ Արաքելոն Յակոբեան խան, թիւ 10, 11, 12, 15։

Դաշիոֆեան Գրատուն Զարմանալի, թիւ 16։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՏԵՐԸՆՕՄԻՆ

Ի ՄԷՋ

ԳԱՂՂԻՈՅ ԵՒ ԲՐՈՒՇԻՈՅ

Տեսակ տու տեսար հրատարակուիլ սկսած է վենետիկոյ Մխիթարեանց միանքէն, եւ ցարմէ ՀԱՄԱՐ Կ. Պոլիս հասնելով կը ծախուի հայ դրամատուաց խանութներու։ Գին ամեն մէկ տետրակին 60 փարայ։

Հարկ չէ ըսել թէ այս պատմութեամբ աղգային կարող կը լլլան հիշգաղափար մը սատնալ ներկայ պատանեաց ամեն անդրիրուն վրայ։

ՀԱՅԿԱՆԱՆ ՆԵՄԱՐԳ

Հայաստանի զանազան կողմերը դանուած հին չէնքերու, քերդերու, կամարջներու, եկեղեցիներու եւ այլն Ֆոտոկրաֆով քաշուած պատկերներ պարանակող հեռագրագրաշրջիկ ոնեցակ մ'է, հանդերձ պատմական ծանօթութեամբ՝ վինեցոյ Ս. Ղազարու տպարանէն երած։

Գին կազմելոյն 6 Ֆրանք
« թղթակազմին 4 «

ԳԱՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ

ՍԿՍԵԱԼ Ի 1772 ԱՄԷ ՓՐԿԶԻՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅԱՄՆ 1860 ՀԱՆԴԵՐՁ ԿԱՄԵՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹԵԱՄԲԻՀ

ԵՒ

ԴԱ՝ ԱՆԱԿԱՏԵՐՈՒԹԻՒՆ ՍՐԵՆԵԱՆ ԻՐԱՑ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԱՏԵԱՄԲ

ԱԼԵՔՍԻՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՊԵՐԳԻՐԵԱՆ

Ամբողջ գործը 620 երես ունի մեծաչափ հատոր մը կը կազմէ, եւ կը ծախուի 3 մէճիտիի ամեն հայ դրամատուաց քով եւ հետեւեալ տեղերը։

Բամիսիոն խան Բ. յարկ թիւ 6 Շահին Աղայի անեակ։ Գալիսարեան Գայրը Բէսամ՝ փողոց Ճէվիտիրեան Յակոբ Աղայի խանութը։

Եւ հասարակութեան ուսելի դիւրամատչելի ընելու համար մանաւանդ Յ. Դասնիկ փիտէճեան Երիւատարդին յանձնուած է, յարմէ փոփոխութիւն կրնան տանալ։

ՇԱՁԱՐ ՈՒՄԷԿ ԳԻՇԵՐՆԵՐ

ԱՐԱՐԱՏԱՆ ՀԷՊԵՐ

Լոմիրի Տէս Էնանց տպարանէն հրատարակուած այս ընտիր վէպին չորրորդ հատորն ալ ապրուած կ'Պոլիս հասաւ այս շաբթու։ Եւ կը դանուի Պ. Ջ. Գոնթաֆիեանի գրատունը։ Ի բաքանչիր հատորի գին է 15 գրուշ։

Բաժանորդագրութիւնը դեռ է ստանալու մոյսուքարդ Զարմանաշրջաբ Ի։ Գրուշ ճատուտ թիւ. 10 Տէսէնանց վաճառատունն։

ՀՌՈՎՄԱՅ ՔԱՇԱՆԱՏԱՊԵՏԸ

կամ

ԻՆՉ ՊԱՏՐ Ի ՔԱՇԱՆԱՏԱՊԵՏԻՆ

ԱԵԽՍՐԷԱՆԱՆ ԴԵՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՕՐՈՒՍԱՆ ԽՆԴՐՈՑՆ ՎՐԱՅ

ՏԱՍՆԵՍՈՒԹ ՀԱՐՅՈՒՄ—ՊԱՏԱՍԽԱՆ

ԱԵԽԱՏԱՍԻՐԵԱՅ

Հռովմէական Ընդարձակ Հայ Դիւանի Գիտնական Ը

ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՍԷՓ ԶԱՊԱՆԵԱՆ

Կը գտնուի ամեն հայ դրամատուաց քով։ Գին 3 գրուշ։

Այս լրագիրը չարաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղին են Պ. Գալիս Զինելի խանը վերի յարկը թիւ. 6 Պատարագի խմբագրատունը։

Գիտ գրաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անունները։

ԻԶՄԻՐ. Պատրիարք ազգ Ցէտէեան։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թորոս ազգ տոկիրիչ։

ԱՏԱՆԱՍԻԱ. Յարութիւն ազգ Ղազարեան։

ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր ազգ Էլմասեան

ՊԱՐԻԶ. Կարապետ Հրապարակեան

ՍԵՐԱՍՏԻԱ. Վարդան Էֆենտի Արգարեան։

ՆՈՇ Մ. ազգ Խաչիկեան։

ՀԱԼԷՊ. Գիրգորիս ազգ Յէր Մարգարեան։

ԵՐԶՆԿԱ. Ընթերցարանաց Քանդարան

ՎԱՆ. Գրիգոր ազգ Խաչատեան։

Ուրիշ քաղաքներէ առորագրուիլ ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

խմբագիր—Տնօրէն
Ի. Ս. ԻՍԿԻՍԻԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՒՆ
Գ. ՊՕԼԻՍ ԶԻՆԵԼԻ ԽԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵՒՆ
19 ՅՈՒՆՎԱՐ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՐՈՒՇԻՆ)

Լոնդրա 3 ամիս գուրուշ		110մ։—110մ։
Մարսիլիա »		——

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄՈՑ
19 ՅՈՒՆՎԱՐ

Անգլ. լիրա	գուրուշ	110,25
Նաբոլէոն ոսկի	»	88,13
Խրէոխալ ասուս	»	89,16
Քիրիվից	»	51,25
Հին Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	105, 5
Գլինա	»	115մ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 19 ՅՈՒՆՎԱՐ

Ա Ր Մ Տ Ի Ւ Թ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	29	—31
» »	Աղագ	30	—32 »
» »	Պալիքք	30	—3
» »	Պանրիզ	30	—22 »
» »	Թէքիրտաղ	30	—32
կակուղ	Աղագ	29	—31 »
» »	Պէսարապիա	29	—31 »
Սիրիական Թունա		29	—31 »
Ցորեն կակուղ	Պուրկազ	25	—29
» »	Վարնա	25	—29
» »	Գալիքք	25	—29
Եգիպտացորեն Թունա		—	
»	Անատոլ	17	—18
Դարի Թունա		13	—14
»	Անատոլ	—	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈՋԱԿ ՉՈՐ

Գուրաս	գուրուշ	
Անատոլու	»	
Գոլոս	Ֆրանք ոչ գին կայ	
Լիմիտէ	»	եւ ոչ գնող
Մակաս		

ԲԱՄԲԱԿ

Անկլիէ	հօխա	10 —
Իզմիր	»	10 —
Վարնա	»	8մ։—
Պարսկաստան	»	6մ։—
Վրաստան	»	7մ։—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	8մ։— 9
» չլուացուած	»	5մ։— 5մ։
Բումիլի լուացուած	»	10 —
» չլուացուած	»	6մ։—
Վրաստան լուացուած	»	—
» կէս լուացուած	»	14 —16
» չլուացուած	»	28 —30
Տոպրակա	»	8 —
Էսկի Շէհիր	»	6 —

ՄԱԶԸ

Պարսկաստան	հօխա	10մ։—
Անատոլու	»	10
Ճերմակ	»	—

ՃԷՐՄԱԿ

Գայսերի Ա. սեռակ	հօխա	17մ։—
» Բ. »	»	16մ։—
Լինկիրիս	»	16 —
Թոգատ	»	15 —
Աքէրիք	»	14 —
Լոզգատ	»	14 —
Զօրաւոր	»	14 —

ԹԻՖԹԻՔ

Էնկիլիրիս	հօխա	33 —40
Գաստամոնի	»	33 —40
Գէլիբոլու	»	33 —40
Զէյրէկ	»	33 —40
Վան	»	20 —

ԱՃՆԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	8—9մ։ կտոր	մէկ Օ. Լ.-
Նոյնպէս	» » »	»
Սիվաս	» » »	»
Եւրուում	» » »	»
Դայսէրի	» » »	»

ՁԷԹ

Բուրսայի մ	հօխա	8 —
Այվալը	»	7մ։—
Սաքիզ	»	9 —
Միտիլի	»	8 —
Պլինա թղաթ երկրին մէջ		9մ։—10
Սուլէյ Պաղամանոյ	հօխա	—
Աֆիոն	»	330 —360
Քիլիրէ	»	20 —20
Սուսամ	»	3մ։— 4
Կաստամոնի Ինտ.	թիւ	26 —28
» Ռումելի »		—
Մեսուրա Պարսկ. Բէյրա	»	33 —46

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		գուրուշ	
Խանէմ Բիւ. սեռակ	100 հօխ.	1050	—
« Բ. »	»	900	—
Լէմոն	»	18	
Ճարար վիշի Անգլ. Ինդ.		276	—20
» » Գաղղ.	»	—	
» գլուխ Գաղղ.	»	—	
Զոյ Բենկո	հօխան	22	—25
» Բէնքս ծաղիկ	»	30	—60
Անագ գալոյ	կենդ.	990	լիր.
Պղպէղ (գիլանէ)	հօխա	9մ։—	
Լեզակ չիլլի ա « էնկլայա	»	130	—140
» » Մատրաս	»	140	—160
Ցինք սամամ 100	հօխա	Ֆր. 101	—
Եկամ ձոզանիս		58	—60
» սամսուն		105	—
» բիւնոցա		64	—66
Քարֆիտա		95	—
Բրինձ Լաուլիոյ 100	Ֆիլ. Ֆր.	42	—
Կարագ եղ Ռուսիոյ	ֆր։	14մ։—	
Խավիար	»	26	—